

# Burgers laten meepraten? Een ramp

www.maartenonline.nl

juni 8ste, 2017



**Het Oekraïne-referendum zou volgens een clubje querulanten een feest van de democratie zijn, schreef Maarten in 2016. Maar het is juist een afgang. Het probleem met volksraadplegingen is dat het nooit over de zaak zelf gaat. En met onze democratie is nou juist niks mis, maar vulgaire populistten als Geert Wilders, Jan Roos en Thierry Baudet willen ons anders doen geloven.**

*Uit Maarten! 2016-2*

Als het referendum één ding duidelijk heeft gemaakt, is het dat we de laatste jaren gegijzeld worden door boze en ontevreden Nederlanders. Zij domineren het maatschappelijk debat. Dat is uiterst merkwaardig, het gaat immers om een minderheid. Uit cijfers blijkt dat driekwart van de Nederlanders heel tevreden is met het leven.

Toch hoor je voortdurend kritiek van de boze minderheid. Ze zijn boos op de elite, die er niets van zou bakken, die Nederland in de modder rijdt. Als je het zo hoort, zou je denken dat er sinds opa Drees niets meer goed is gegaan.

Neem *GeenStijl*, een ongelooflijk kwalijke website waar op vulgaire wijze gescholden wordt. Jan Roos, een van de voortrekkers van het referendum, is een exponent van ditzelfde vulgaire populisme. Thierry Baudet, een van de andere leiders, is een propagandist en stemmingmaker, ook al presenteert hij zichzelf als een geleerde.

## Makkelijk versierd

Dit clubje querulanten noemde het referendum een feest van de democratie. Terwijl het een afgang van de democratie was. Een uit de hand gelopen studentengrap; de organisatoren verklaarden zelf dat de Oekraïne ze niets interesseerde. Ze wilden een deuk in de EU slaan uit weerzin dat er een superstaat in Brussel ontstaat. Die veronderstelling is je reinste nonsens. Brussel wordt gefinancierd met 1 procent van het bruto binnenlands product van de Europese lidstaten; daarmee bouw je helemaal geen superstaat.

Driekwart van de Nederlanders is heel tevreden

Een meerderheid van de Nederlanders is niet tegen de EU; zij begrijpen ook wel dat er voor Nederland grote belangen op het spel staan. Vraag ik het mensen persoonlijk tijdens lezingen - 'Noemt u eens drie concrete zaken waarbij u last hebt van de EU?' -, dan blijft het stil. Ze kunnen geen directe nadelen noemen.

Intussen zitten we met een situatie dat er wetten kunnen worden weggestemd onder leiding van Jan Roos en vergelijkbare types, omdat verzuimd is aan de mogelijkheid te denken dat je via internet in no-time honderdduizenden zogenaamde handtekeningen kunt versieren. Het eerste referendum heeft al meteen een fors politiek ongeluk veroorzaakt. Er is een akkoord weggestemd waarbij Nederland meeonderhandelde, waar het zijn handtekening onder heeft gezet, waarbij het geen voorbehoud heeft gemaakt en dat met een ruime meerderheid door de Kamer is aangenomen. Mark Rutte heb ik er niets verstandigs over horen zeggen. Hij heeft de moed niet om te verklaren: 'Hoor eens jongens, het is een raadgevend referendum, deze hele poppenkast leggen we gewoon naast ons neer.'

Het referendum is een ramp. Het legt de bijl aan de wortel van de parlementaire politiek. Als je iets niet moet doen, is het burgers aan het woord laten over complexe, lastig te beoordelen kwesties. Het probleem met volksraadplegingen is dat ze altijd emotioneel gestuurd zijn, het gaat nooit over de zaak zelf. Frits Bolkestein noemde de referendumwetgeving een wangedrocht, en ik ben het honderd procent met hem eens. Er ligt zelfs een wetsontwerp klaar voor een bindend referendum, maar daar is een grondwetswijziging voor nodig. Dat zie ik er voorlopig niet van komen. Ik hoop dat ze in Den Haag zo ontzettend geschrokken zijn dat ze zich nog eens achter de oren zullen krabben.

Rare kletspraat

Willen de bozen en de ontevreden een rol spelen in het maatschappelijk debat, willen ze de teneur bepalen, dan moeten ze een voorganger hebben. Aan diffuse politieke ontevredenheid heb je niet zoveel; je moet er vorm aan geven, en daarvoor moet er een retorisch begaafde leider opstaan. Die voorganger was vanzelfsprekend Pim Fortuyn, inmiddels is het Geert Wilders.

Het probleem met volksraadplegingen is dat ze altijd emotioneel gestuurd zijn, het gaat nooit over de zaak zelf

Wilders is een meesterlijke toneelspeler als het gaat om boos zijn; hij is vrijwel altijd boos als je hem ziet optreden. De grootste woede vertoont hij als het gaat om de immigratie van moslims - we zouden overspoeld worden door islamieten. Maar kijk je naar de cijfers, dan blijkt het overgrote deel van de 140.000 immigranten per jaar te bestaan uit Nederlanders die weer terugkeren naar Nederland. Een ander substantieel deel van de immigranten bestaat uit EU-burgers, en die hebben het volste recht om hier te komen werken. Afgelopen jaar vroegen 58.000 mensen asiel aan, maar dat was een uitschieter. We moeten afwachten of het aantal asielzoekers komend jaar wederom zo hoog zal zijn.

Populisme leidt tot populisme light bij andere partijen

Maar wat niemand erbij vertelt, is dat er jaarlijks ruim 100.000 mensen uit Nederland vertrekken, en dat levert een heel ander beeld op. Ook heeft ruim 40 procent van de Nederlanders geen enkel bezwaar tegen de komst van asielzoekers. Daarbovenop komt nog 20 procent die zegt dat als asielzoekers naar rato verdeeld worden over de gemeenten, ze er ook geen problemen mee hebben. Dat veel Nederlanders vluchtelingen

ondersteunen, blijkt ook uit het gegeven dat VluchtelingenWerk het aanbod van vrijwilligers simpelweg niet aankan. De immigratiecijfers blijken, als je ze nauwkeurig bekijkt en analyseert, geweldig mee te vallen.

Ik heb in de jaren zestig het tijdperk meegemaakt van rare linkse kletspraat; veel van mijn kennissen werden lid van de CPN. Nu maak ik een rechts tijdperk mee met rare kletspraat. Waarom houden mensen zich niet aan de feiten?

## **Populisme light**

Een neveneffect van het populisme is dat andere partijen er geweldig bang voor zijn. Waarom doet de VVD vaak zo gek? Omdat ze doodsbenuwd zijn voor Geert. Ineens moeten asielzoekers van de VVD sober worden opgevangen, hoor je idiote uitspraken van Halbe Zijlstra over verstopeitjes.

Populisme leidt tot populisme light bij andere partijen die hun principes niet durven te verdedigen, die niet op hun strepen gaan staan. Ze gaan op een knullige manier ook een beetje meedoen. Ja, wij willen ook graag naar burgers luisteren, wij willen ook wat minder EU - de PvdA in de bocht. Maar als je toch tegen de EU bent, dan kun je natuurlijk maar beter op Geert stemmen dan op de PvdA.

Als de elite ergens bang voor is, dan is het wel voor boze burgers. Politici durven de boosheid niet te relativiseren, want dan worden ze neergesabeld: omdat ze geen oog hebben voor de verschrikkingen die ons te wachten staan, voor de bedreiging van de westerse cultuur, omdat ze de vrijheid van meningsuiting verkwanselen.

De manier waarop de media functioneren, zie ik als een essentiële bedreiging van de parlementaire democratie en het redelijke debat dat daaraan ten grondslag moet liggen. De logica van de parlementaire democratie is heel complex, en de televisie hangt van simpele beelden aan elkaar. Het onvermogen van het symbiotische systeem van politiek en media om een paar stappen terug te zetten, om nu eens rustig na te gaan hoe de werkelijkheid precies in elkaar zit, stemt mij niet vrolijk.

Of de parlementaire democratie, met of zonder rare referenda, de moderne media gaat overleven, acht ik zeer de vraag.

*Uit Maarten! 2016-2*